

Příloha

Platby za ukládání odpadu na skládky

Při řešení problematiky odstraňování odpadů vzniklých v souvislosti s povodněmi je třeba postupovat v souladu s příslušnými právními předpisy, tzn. především zákonem č. 185/2001 Sb., zákonem č. 240/2000 Sb., zákonem č. 241/2000 Sb.

Podle § 45 zákona o odpadech je za ukládáním odpadu na skládky stanovena povinnost platit poplatky. Ten platí původce odpadu a od něho jej vybírá provozovatel skládky, který poplatku ve stanoveném rozsahu odvádí příjemci, tedy obci, na jejímž katastrálním území je skládka umístěna, a státnímu fondu ŽP ČR.

Při odstraňování odpadů vzniklých v souvislosti s povodněmi tento postup nelze beze zbytku aplikovat, neboť původce odpadu zpravidla nelze zjistit, nebo původce ve smyslu § 4 písm. p) zákona o odpadech ani neexistuje. Ke vzniku odpadu za této situace dochází většinou v důsledku tzv. „vyšší moci“.

Za těchto okolností je proto třeba vycházet ze zákona č. 240/2000 Sb. (dále jen „krizový zákon“) a zákona č. 241/2000 Sb. Při vyhlášeném stavu nebezpečí hejtman podle § 14 odst. 3 písm. a) koordinuje záchranné a likvidační práce, poskytování zdravotnické pomoci, opatření k ochraně veřejného zdraví a bezodkladných pohřebních služeb. Za takové opatření jistě lze pokládat i odstraňování povodňového odpadu a jeho ukládání na skládkách. Podle § 23 odst. 1 písm. f) téhož zákona starosta v době krizového stavu (kterým je i stav nebezpečí) zajišťuje organizaci dalších nezbytných opatření. Těmi pochopitelně rovněž může být odstraňování povodňového odpadu a jeho ukládání na skládky. Chybí zde však původce odpadu, který by provozovatelům skládek platil příslušný poplatek. Provozovatelé jsou však nuceni ukládání odpadů na jimi provozované skládky strpět, byť bez zaplacení poplatku, neboť podle § 29 odst. 4 cit. zák. jestliže dojde za krizového stavu k ohrožení života, zdraví nebo hrozí-li škody velkého stavu na majetku nebo životního prostředí, jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny splnit úkoly, které jdou nad rámec opatření uvedených v krizových plánech, pokud jim tyto úkoly uloží hejtman nebo orgán obce. Stejně tak podle zákona č. 241/2000 Sb. může za stavu nebezpečí krajský hejtman, starosta obce s rozšířenou působností nebo starosta určené obce v území pro které byl vyhlášen stav nebezpečí uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mající místo podnikání nebo sídlo podniku v příslušném územním obvodu, povinnost dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství.

V případě, kdy dochází za krizové situace k ukládání odpadů na skládkách bez zaplacení poplatku, vzniká provozovatelům škoda, která je v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními. Na tyto případy pamatuje § 36 krizového zákona, který stanoví odpovědnost státu za škodu způsobenou právnickým a fyzickým osobám v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními a způsob jejího uplatňování. Podle tohoto ustanovení peněžní náhradu poskytne ten orgán krizového

řízení, který nařídil krizové opatření, při němž nebo v jehož důsledku vznikla škoda.

Je proto třeba, aby provozovatelé skládek, na nichž dochází k ukládání povodňových odpadů bez placení poplatků (a to ať již pro to, že původce není znám nebo jej nelze zjistit), stanovili výši škody, která jim tímto postupem vznikla a uplatnili ji podle § 36 krizového zákona. Z uhrazené částky pak samozřejmě musí odvést stanovenou část příslušné obci a státnímu fondu ŽP ČR.